

Uchwała Nr
Rada Powiatu Wołomińskiego
z dnia

w sprawie: uchwalenia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Powiatu Wołomińskiego na lata 2012 - 2016.

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz.1592 z późn. zm.) i art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz.1493 z późn. zm.) Rada Powiatu Wołomińskiego, uchwała co następuje:

§ 1

Uchwala się „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Powiatu Wołomińskiego na lata 2012-2016”, w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

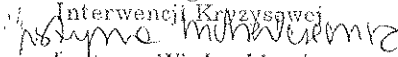
§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Kierownikowi Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

ADWOKAT
Lucyna Żochowska

KIEROWNIK
Powiatowego Ośrodka
Interwencji Kryzysowej

Justyna Wicherkiewicz

Uzasadnienie

do projektu uchwały Rady Powiatu Wołomińskiego w sprawie uchwalenia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Powiatu Wołomińskiego na lata 2012-2016

Przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do zdiagnozowania, a jednocześnie szczególnie ważnym problemem społecznym. Wymaga podjęcia szerokich dobrze zorganizowanych i zaplanowanych na wiele lat działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wychodząc temu naprzeciw i działając zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn.zm.) art.6 ust.3 pkt. 1 „Do zadań własnych powiatu należy w szczególności: opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie” obliguje powiat do opracowania i realizacji powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wypełniając powyższe zadania dla Powiatu Wołomińskiego został przygotowany „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Powiatu Wołomińskiego na lata 2012-2016”.

Załącznik nr 1 do Uchwały
Nr
Rady Powiatu Wołomińskiego
z dnia

***POWIATOWY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ
OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W
RODZINIE DLA POWIATU
WOŁOMIŃSKIEGO
NA LATA 2012-2016***

I.	Charakterystyka powiatu	3
II.	Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie w kraju i w powiecie wołomińskim.....	5
III.	Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	13
	III.1 Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.....	13
	III.2 Elementy lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.....	14
	III.3 Odbiorcy programu.....	14
	III.4 Zagrożenia w realizacji zadań przeciwdziałania przemocy w rodzinie.....	15
IV.	Cel główny programu.....	15
	IV.1 Sposób realizacji programu.....	16
	IV.2 Czas realizacji programu	16
	IV.3 Cele szczegółowe programu.....	16
V.	Spodziewane rezultaty.....	19
VI.	Podmiot odpowiedzialny za koordynację Programu, realizatorzy.....	20
VII.	Zadania polskich służb społecznych w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.....	20
VIII.	Wskaźniki realizacji Programu.....	29
IX.	Źródło finansowania.....	30
X.	Harmonogram działań Programu	30
XI.	Monitorowanie i sprawozdawczość	33

I. CHARAKTERYSTYKA POWIATU

Powiat wołomiński w obecnym kształcie powstał 1 stycznia 1999 roku. Terytorialnie nawiązuje do utworzonego w 1867 roku powiatu radzyńskiego oraz istniejącego w latach 1952-1975 powiatu wołomińskiego.

Jest jednym z największych powiatów w województwie mazowieckim. Zajmuje powierzchnię 955,37 km², której 58% stanowią użytki rolne, 23,% - lasy, a 19% tereny zabudowane.

Północna granica powiatu opiera się o Bug i Liwiec.

Powiat wołomiński tworzy 12 gmin: Dąbrówka, Jadów, Klembów, Kobyłka, Marki, Poświętne, Radzymin, Strachówka, Tuszcz, Wołomin, Ząbki i Zielonka. Siedem miejscowości gminnych: Kobyłka, Marki, Radzymin, Tuszcz, Wołomin, Ząbki i Zielonka ma prawa miejskie. Najwcześniej, w 1475 r., otrzymał je Radzymin i nigdy ich nie utracił.

Stolicą powiatu jest Wołomin, który liczy niemal 40 tysięcy mieszkańców i jest prężnym ośrodkiem życia gospodarczego i kulturalnego.

**Tabela 1. Powierzchnia oraz liczba ludności powiatu wołomińskiego
wg miejsca zamieszkania (Stan na 31.12.2008 r.)**

LP	NAZWA GMINY	POWIERZCHNIA w kilometrach 2	LICZBA LUDNOŚCI stan na 31.12.2008 r.
1	Dąbrówka	109,05	7.305
2	Jaków	116,87	7.596
3	Klembów	85,79	9.104
4	Kobyłka	20,05	19.291
5	Marki	26,01	26.062
6	Poświętne	104,25	5.930
7	Radzymin	130,93	21.113
8	Strachówka	107,70	2.916
9	Tłuszcz	102,83	18.838
10	Wołomin	61,53	50.549
11	Ząbki	11,13	27.594
12	Zielonka	79,23	17.416
	Powiat wołomiński	955,37	213.714

Źródło www.powiat-wolominski.pl

II. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W KRAJU I POWIECIE WOŁOMIŃSKIM

Od kilkunastu lat zaczyna przebijać się do świadomości społecznej problem przemocy w rodzinie. Początkowo problem ten był marginalizowany i przemilczany. Stopniowo jednak zaczęto podejmować różne działania mające na celu łagodzenie skutków społecznych tego zjawiska. Jednak jego skala, która w pełni zaczyna dopiero docierać do szerokiej społeczności między innymi poprzez media, wymaga szerokiego podejścia do tematu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i uwzględnienia tej kwestii w polityce społecznej powiatu. W preambule ustawy do zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych ustaw (Dz. U. z 2010r., Nr 125, poz. 842) uznano: „że przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i Zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności”.

Wymieniona wyżej Ustawa nakłada na powiat obowiązek opracowania i realizacji powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz Ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Zadaniem Programu jest wprowadzenie w życie szerokiego spektrum działań mających na celu zarówno zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy w rodzinie, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie profesjonalizmu służb społecznych w udzielaniu pomocy ofiarom przemocy rodzinnej.

Rodzina jest podstawową komórką społeczną, od której jakości zależy wartość społeczeństwa, jak również los jednostki. Człowiek przeżywa w niej najważniejszy okres kształtujący między innymi jego styl życia, osobowość, pogląd na świat. Zatem dom rodzinny powinien być postrzegany jako środowisko miłości i opieki, bezpieczne i ciepłe miejsce domowego ogniska, schronienie przed złem zewnętrznego świata. Jednak dla wielu ludzi dom rodzinny jest miejscem terroru, zagrożenia, poniżenia, lęku i cierpienia. Ofiary przemocy doświadczają lęku, bezsilności, przygnębienia i rozpacz. Ich ciało i psychika doznają ostrych urazów i podlegają długotrwałemu procesowi niszczącego stresu i zagrożenia.

Musimy mieć świadomość, że przemoc to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszając prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i ból.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje to, że:

- jest intencjonalna- przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary,

- siły są nierównomierne- w relacji jedna ze stron ma przewagę, nad drugą, sprawca jest silniejszy, ofiara słabsza,

- narusza prawa i dobra osobiste – sprawca wykorzystuje przewagę sił, narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itp.),

- powoduje cierpienie i ból – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody, doświadczenie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Powszechnie przemoc traktowana jest jako akt godzący w osobistą wolność jednostki przyczyniający się do jej fizycznej, a także psychicznej szkody, wykraczającej poza społeczne zasady wzajemnych relacji i zmuszenie jej do zachowań niezgodnych z własną wolą. Przemoc upokarza, wywołuje cierpienie, rodząc tym samym nienawiść i pragnienie odwetu.

Przemoc pojmowana jest także jako wywieranie wpływu na innych ludzi, w wyniku którego aktualny poziom rozwoju somatycznego i duchowego jest mniejszy niż potencjalny poziom tego rozwoju.

Można wyodrębnić różne rodzaje przemocy:

1. **Przemoc fizyczna** – bicie, znęcanie się, głodzenie, zamykanie, kopanie, policzkowanie, szarpanie, duszenie, ciągnięcie za włosy, rzucanie przedmiotami, ale także używanie niebezpiecznych narzędzi lub grożenie ich użycia w celu zadawania bólu;
2. **Przemoc psychiczna** – kontrola psychiczna nad ofiarą, np. straszenie zabójstwem, użyciem przemocy, zabranie dzieci, niszczenie lub grożenie niszczenia rzeczy, upokarzanie, używanie wulgarnych słów, mówienie osobie że jest do niczego, że jest brzydka, głupia, chora psychicznie, że nikt jej chce, że bez sprawcy sobie nie poradzi;
3. **Przemoc seksualna** – zmuszanie do odbywania stosunku lub poddanie się innym zachowaniom seksualnym, a także wymuszanie współżycia w nieakceptowanej formie. Przemoc seksualna jest często przez ofiary molestowania ukrywana, co w znacznym stopniu utrudnia udzielanie im pomocy;
4. **Przemoc ekonomiczna/ materialna**– uniemożliwienie dostępu do rodzinnych środków finansowych, zabieranie pieniędzy współmałżonkowi, celowe niszczenie jego rzeczy, utrzymywanie osoby w całkowitej zależności finansowej, zakazywanie podjęcia pracy zarobkowej, nie dawanie wystarczającej ilości środków finansowych na prowadzenie gospodarstwa domowego. Najczęściej spotykane formy przemocy ekonomicznej:

- odbieranie czyichś pieniędzy,
- wymuszanie pieniędzy, nakłanianie do ponoszenia nieakceptowanych wydatków,
- wykradanie pieniędzy, szantaż finansowy, pozbawienie środków pieniężnych,
- zaciąganie kredytów, obciążających wspólny budżet bez porozumienia z partnerem,
- wynoszenie z domu wspólnej własności,
- odmawianie płacenia alimentów,
- bezprawne pozbawienie praw do majątku,
- nie płacenie wspólnych opłat i rat,
- ograniczenie dostępu do wspólnego konta,
- przekupywanie dzieci,
- dokładne rozliczanie z wydanych pieniędzy.

5. **Przemoc polegająca na osaczeniu** – np. ciągłe chodzenie za kimś, dzwonienie do niego w celu wyrządzenia mu krzywdy lub zastraszenia;

6. **Przemoc w wymiarze społecznym** - zakazywanie osobie kontaktu z rodziną, przyjaciółmi, zabranianie jej wychodzenia z domu, upokarzanie jej w miejscach publicznych.

Przemoc zwykle powtarza się według zauważalnej prawidłowości. Cykl przemocy, szczególnie domowej składa się z trzech następujących po sobie faz:

1. faza narastającego napięcia; początkiem w tej fazie jest wyczuwalny wzrost napięcia, narastające sytuacje konfliktowe; przyczyny takiego stanu rzeczy mogą tkwić poza rodziną, czasem są to błahostki, drobne nieporozumienia powodujące dalszy wzrost napięcia; okoliczności takie przyczyniają się do sytuacji, w której zaczyna pojawiać się agresja;
2. faza ostrej przemocy gdzie następuje wybuch agresji a sprawca przemienia się w „kata”, który może dokonać strasznych czynów, nie zwracając uwagi na krzywdę innych; w fazie tej najczęściej występuje interwencja, ofiary w afekcie decydują się np. wezwać pomoc;
3. faza miodowego miesiąca czyli czas skruchy i okazywania miłości; sprawca zaczyna dostrzegać to co się wydarzyło; próbuje on załagodzić sytuację, przeprosza, obiecuje poprawę, staje się uczynny i miły; w ten sposób sprawca pozwala ofiarom uwierzyć, że teraz będzie inaczej, że to się więcej nie powtórzy; ofiara wierzą wbrew zdrowemu rozsądkowi, bo w głębi serca tego właśnie pragnie; sprawca nie jest w stanie długo pełnić takiej roli i z jakiegoś powodu znowu narasta napięcie i wszystko zaczyna się powtarzać.

Ofiarami przemocy w rodzinie są najczęściej kobiety (58%) oraz dzieci do 13 lat (24%). Istnieją powody by sądzić, że przemoc rodzinna dotyczy także często osób starszych i niepełnosprawnych. Natomiast sprawcami przemocy są głównie mężczyźni (97%) będący często pod wpływem alkoholu. Niektóre badania wskazują, że 40 % partnerów znęcających się nad rodziną to osoby uzależnione od alkoholu. Prawdopodobieństwo wystąpienia aktów przemocy w rodzinach alkoholowych jest ponad dwukrotnie większe niż w pozostałych. Stosowanie przemocy prowadzi do niskiej samooceny, poczucia bezsilności i bezradności, ciągłego niepokoju, depresji, chorób związanych ze stresem. Szczególnie dramatyczne konsekwencje przemocy zauważa się u dzieci. Powoduje ona bowiem w ich psychice nieodwracalne skutki, które mogą dać znać dopiero w życiu dorosłym.

Prawo ściga sprawców przestępstw przeciwko osobom bliskim za :

art.191 § 1 k.k. – kto stosuje przemoc wobec osoby lub groźbę bezprawną w celu zmuszenia innej osoby do określonego działania, zaniechania lub znoszenia – podlega karze pozbawienia wolności do 3 lat (ścigane z urzędu)*

art.197 § 1 k.k.- kto przemocą lub groźbą bezprawną lub podstępem doprowadza inną osobę do obcowania płciowego, podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat (ściganie następuje na wniosek pokrzywdzonego)**

art.207 § 1 k.k. – znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względów na jej stan psychiczny lub fizyczny – podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat (ściganie z urzędu)*.

art. 209 § 1 k.k.- kto upoczywie uchyla się od wykonywania ciężącego na nim z mocy ustawy lub orzeczenia sądowego obowiązku opieki przez nie łożenie na utrzymanie osoby najbliższej lub innej osoby i przez to naraża ją na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych – podlega karze pozbawienia wolności do lat 2 (ściganie następuje na wniosek pokrzywdzonego)**

*ściganie z urzędu polega na tym, że prokurator i policja prowadzi postępowanie niezależnie od woli i zgody osoby pokrzywdzonej. Wycofanie skargi lub odmowa zeznań nie jest podstawową do umorzenia postępowania, jeśli istnieje uzasadnione przypuszczenie, że popełniono przestępstwo.

** ściganie na wniosek polega na tym, że bez wniosku osoby pokrzywdzonej postępowanie w danej sprawie nie może być wszczęte.

Konieczne jest podjęcie działań zmierzających w kierunku edukacji społecznej dostarczającej wiedzy o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z problemem. Niezbędne jest również zapewnienie profesjonalnej pomocy interwencyjnej i terapeutycznej zarówno sprawcom jak i ofiarom przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem krzywdzonych dzieci.

Wskaźnik skali przemocy w kraju.

Dane dotyczące przemocy w rodzinie ze strony internetowej policji:

Tabela 2. Liczba ofiar przemocy w rodzinie wg. procedury „Niebieskiej Karty”

	2009	2010
Liczba ofiar przemocy ogółem	132.796	134.866
w tym: kobiety	79.811	82.102
w tym: mężczyźni	11.728	12.651
dzieci do lat 13	27.502	26.802
Nieletni od 13 do 18 lat	13.755	13.311

Źródło www.statystyka.policja.pl

Tabela 3. Liczba przeprowadzonych interwencji

	2009	2010
Interwencje domowe ogółem	573.834	586.062
W tym dotyczące przemocy w rodzinie	81.415	83.488

Źródło www.statystyka.policja.pl

Tabela 4. Liczba skierowanych przez policjantów informacji o ujawnionych przypadkach przemocy do różnego rodzaju instytucji i organizacji

Miejsce kierowania informacji	2009	2010
ośrodek pomocy społecznej	39.269	44.067
gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych	26.426	27.616
placówki służby zdrowia	913	175
placówki szkolno-wychowawcze	-	-
organizacje pozarządowe	7.637	11.725
inne	27.331	26.289
RAZEM	101.576	109.872

Źródło www.statystyka.policja.pl

Według danych z Komendy Powiatowej Policji w Wołominie w latach 2010-2011 interwencji domowych na terenie powiatu wołomińskiego było 7557 z tego 41 rodzin zostało objętych procedurą „Niebieskiej Karty”.

Tabela 5. Rodziny objęte procedurą „Niebieskiej Karty” przez Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Wołomińskiego

	2010	2011
Dąbrówka	2	3
Jadów	0	0
Klembów	5	6
Kobyłka	0	0
Marki	0	1
Poświętne	0	2
Radzymin	4	1
Strachówka	0	0
Tłuszcz	5	3
Wołomin	0	4
Ząbki	2	6
Zielonka	3	4

Tabela 6. Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce

L.p	Rok	Porady Ogółem	Psychologiczne	Hostel	Prawne	Pedagogiczne	Pracownika socjalnego	Konsultacje telefoniczne
1	2010	233	80	12	15	10	36	80
2	2011	272	100	16	11	21	43	81

Źródło dane Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Zielonce

Tabela 7. Rodziny objęte pomocą przez PIK-i i MKRPA.

L.p.	Miasto	Punkty Informacyjno- Konsultacyjne		Miejsko- Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	
		2010r	2011r	2010r	2011r
1	Ząbki	Brak	Brak	169	197
2	Kobyłka	81 uzależnionych 31 przemoc	139 uzależnionych 24 przemoc	Brak	Brak
3	Marki	Brak	42	41	29
4	Zielonka	235	200	65	52
5	Dąbrówka	Brak	Brak	32	34
6	Jadów	Brak	Brak	12 uzależnionych 5 przemoc	10 uzależnionych 5 przemoc
7	Klembów	Brak	Brak	3	3
8	Poświętne	Brak	Brak	15	14
9	Radzymin	Brak	Brak	38	22
10	Strachówka	Brak	Brak	4	10
11	Tuszczy	85 uzależnionych 30 przemoc	99 uzależnionych 35 przemoc	36	34
12	Wołomin	42	37	24	37

Tabela 8. Rodziny objęte pomocą przez Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień.

L.p.	Miasto	Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień	
1	Wołomin	2010r.	555- osób z problemem alkoholowym 97 – osób uzależnionych od środków psychoaktywnych 19- dzieci i młodzieży uzależnionych od środków psychoaktywnych
		2011r.	558 - osób z problemem alkoholowym 87 - osób uzależnionych od środków psychoaktywnych 19 - dzieci i młodzieży uzależnionych od środków psychoaktywnych

Tabela 9. II Zespół Kuratorskich Służb Sądowych

	2010	2011	razem
ilość prowadzonych spraw sądowych, kwalifikowanych z art. 207 kk (wpływ)	92	95	187
ilość wyroków skazujących z art. 207 kk	70	54	124
ilość spraw warunkowo umorzonych (art.66 kk oraz art. 414 kpk)	8	7	15
ilość spraw umorzonych, nie zakończonych wyrokiem skazującym	1	11	12
ilość rodzin objętych dozorem kuratora sądowego	59	42	101
ilość sprawców skierowanych na terapię dla sprawców przemocy	-	-	-
ilość wydanych nakazów opuszczenia przez sprawcę lokalu zajmowanego wspólnie z ofiarą	-	1	1
ilość wydanych zakazów zbliżania się do ofiary	1	-	1

Według danych III Zespołu Kuratorskich Służb Sądowych Sądu Rejonowego w **Wołominie**, nadzorem kuratora w sprawach rodzinnych było objętych w 2010 roku 298 rodzin a w 2011 roku 236 rodzin.

W Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Zielonce w procesie pomocy osobom doświadczającym przemocy pomocny jest zespół, składający się z:

- Pracowników socjalnych – udzielają wsparcia w często bardzo trudnej sytuacji ekonomiczno – bytowej osoby doświadczającej przemocy;
- Psychologa – udziela konsultacji indywidualnych i wsparcia w formie terapii;
- Prawnika – informuje ofiarę o przysługujących jej prawach oraz monitoruje podejmowane przez nią kroki prawne.

- Hostel dysponujący 6 miejscami dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, zapewniamy bezpieczne schronienie, pomoc specjalistów, podstawowe warunki bytowe, osoba przebywająca w hostelu jest zobowiązana do przestrzegania regulaminu hostelowego, podejmowania aktywnych starań o poprawę własnej sytuacji w związku z którą zgłosiła się do hostelu, uczestniczenie w ustalonych spotkaniach z pracownikami POIK, do hostelu są przyjmowane osoby pełnoletnie z terenu powiatu wołomińskiego, maksymalna długość przebywania w hostelu to 3 miesiące.

III. PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie funkcjonuje w korelacji z następującymi aktami prawnymi:

- ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej;
- ustawa z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym;
- ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i zapobieganiu alkoholizmowi;
- ustawa z dnia 25 lipca 2005r o przeciwdziałaniu narkomani
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001r o prawie lokalowym
- kodeks karny;
- kodeks rodzinny i opiekuńczy;
- inne akty prawne

III.1 Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Poszukiwanie skutecznych form przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz pracy z ofiarami i sprawcami wymaga wyspecjalizowanych działań interdyscyplinarnych specjalistów wielu instytucji:

- policji,
- ośrodka pomocy społecznej,
- sądu, prokuratury,
- służby zdrowia,
- szkoły,

- komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- organizacji pozarządowych zajmujących się problematyką przemocy.

Nawiązanie współpracy nie ma polegać jedynie na przekazywaniu informacji o wystąpieniu zjawiska przemocy w rodzinie, ale na podejmowaniu wspólnie zaplanowanych działań. W celu uniknięcia powielania czynności, działania te będą koordynowane przez koordynatorów poszczególnych zespołów interdyscyplinarnych. Zapewni to prawidłowy przebieg informacji między poszczególnymi służbami/instytucjami, a także pozwoli monitorować podjęte działania.

Środowisko rodzinne jest i powinno być skutecznie chronione przed ingerencjami zewnętrznymi. Zajmowanie się przemocą wymaga wnikliwego rozumienia złożoności zjawisk występujących w życiu rodzinnym oraz szczególnej troski i rozwagi w trakcie interwencji.

Zapobieganie przemocy w rodzinie wyznacza 4 podstawowe nurty działań:

- **działania uprzedzające** - diagnozujące, informacyjne, edukacyjne, kierowane do ogółu społeczeństwa, a także do osób pracujących z ofiarami przemocy w rodzinie,
- **interwencyjne** – opiekuńcze i terapeutyczne kierowane do ofiar przemocy w rodzinie oraz pouczające i izolujące, kierowane do sprawców przemocy w rodzinie,
- **wspierające** – psychologiczne, pedagogiczne, terapeutyczne i inne kierowane do ofiar przemocy w rodzinie.

III.2 Elementy lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie,
- zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin,
- instrumenty pomocowe i sieć wsparcia,
- Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce,
- lokalne zasoby interdyscyplinarne,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie,
- Punkty Informacyjno – Konsultacyjne,
- media.

III.3 ODBIORCY PROGRAMU

Wszelkie cele i działania zaplanowane do realizacji w ramach niniejszego programu mają służyć poprawie sytuacji rodzin doznających przemocy jak i ochronie

rodzin zagrożonych przemocą. Aby efektywnie zapobiegać problemowi przemocy w rodzinie i zwalczać zachowania przemocowe, niezbędne jest stworzenie spójnego i wielopoziomowego systemu pomocy osobom uwikłanym w przemoc, systemu opartego o aktywizację i rozwój zasobów lokalnych, zwłaszcza form pomocy oraz specjalistów, ich kwalifikacji i umiejętności. Program kierowany jest zatem zarówno do osób pomagających jak i do samych rodzin. Wśród beneficjentów programu znajdują się:

- rodziny doznające przemocy domowej i zagrożone przemocą /osoby dorosłe i dzieci, ofiary i sprawcy oraz świadkowie przemocy/
- kadry zajmujące się problemem przemocy w rodzinie,
- społeczność lokalna.

III.4 ZAGROŻENIA W REALIZACJI ZADAŃ PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE.

1. Negatywne wzorce zachowań społecznych.
2. Bezradność rodzin w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.
3. Problemy alkoholowe członków rodzin.
4. Słaba kondycja ekonomiczna rodzin.
5. Nieumiejętność rozwiązywania problemów w rodzinach.
6. Brak świadomości dotyczących możliwości rozwiązywania swoich problemów za pomocą mediacji rodzinnych.
7. Brak specjalistów w zakresie mediacji rodzinnych.
8. Brak wiedzy o instytucjach oferujących specjalistyczną pomoc.
9. Stereotypy na temat rodziny.

IV. Cel Główny Programu.

Przeciwdziałanie występowaniu oraz ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie i skutków jej stosowania w powiecie wołomińskim.

Realizacja programu przyczyni się do zwiększenia skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie i działań profilaktycznych w szczególności poprzez cele operacyjne:

1. Podnoszenie poziomu świadomości i wrażliwości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Działania podejmowane w zakresie zapewnienia Ochrony i udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą.
3. Szkolenie służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
4. Rozwijanie systemu współpracy między instytucjami i organizacjami w zakresie przeciwdziałania i ograniczenia skali zjawiska przemocy w rodzinie.

IV.1 Sposób realizacji Programu.

Założone cele Programu realizowane będą m. in. przez:

1. lokalnych kampanii i konferencji społecznych,
2. indywidualne i grupowe poradnictwo specjalistyczne,
3. tworzenie grup samopomocowych i grup wsparcia

IV.2 Czas realizacji Programu.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie zaplanowany jest do realizacji w latach 2012 –2016.

IV.3 Cele szczegółowe Programu

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie realizowany w Powiecie Wołomińskim określa 4 cele swoich działań:

Cel .1 Podnoszenie poziomu świadomości i wrażliwości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie

Zadanie1:

Profilaktyka uniwersalna.

Działanie:

- opracowanie i upowszechnienie materiałów informacyjno- edukacyjnych na temat przemocy w rodzinie i jej negatywnych skutków;
- opracowanie i realizacja kampanii edukacyjnej na rzecz przeciwdziałania przemocy rodzinie;

- konferencje i spotkania merytoryczne na temat przemocy w rodzinie;

Zadanie 2:

Rozwój systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działanie:

-budowanie lokalnych systemów przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez współpracę z zespołami interdyscyplinarnymi;

- rozwijanie form poradnictwa dla osób uwikłanych w przemoc;

- tworzenie grup wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;

Adresaci:

- dzieci i młodzież, dorośli, przedstawiciele mediów, organizacje pozarządowe.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba osób dorosłych objętych poradnictwem,

- liczba rodzin objętych działaniami wspierającymi i informacyjnymi,

- liczba osób biorących udział w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cel. 2 Działania podejmowane w zakresie zapewniania ochrony i udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą.

Zadanie:

Zatrzymanie sytuacji przemocy. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą.

Działanie:

- rozpowszechnienie informatorów o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczenia przemocy w rodzinie,

- wzmocnienie ofiar przemocy poprzez :

- zabezpieczenie odpowiednich warunków do przesłuchań dzieci (niebieski pokój) oraz (w miarę możliwości) dorosłych – ofiar przemocy w rodzinie (KPP Wołomin),

- opracowanie zaleceń, procedur postępowania interwencyjnego w sytuacjach kryzysowych związanych z przemocą w rodzinie dla:

- policji,
- pracowników wymiaru sprawiedliwości, (sędziowie, kuratorzy)
- służb medycznych,
- pracowników socjalnych,
- nauczycieli i pedagogów szkolnych,
- osób duchownych i innych.
- zapewnienie bezpieczeństwa (plan działania, schronienie),
- działania z zakresu interwencji kryzysowej,
- wsparcie i profesjonalna pomoc (psychologiczna, psychoterapeutyczna, pedagogiczna, prawna, socjalna, bytowa),
- udzielanie informacji, wskazanie miejsc pomocy,
- organizowanie i prowadzenie zajęć terapeutycznych dla ofiar przemocy (m. in. grupy wsparcia),
- powiadamianie Policji, Sądu, Prokuratury.

Adresaci:

- ofiary przemocy w rodzinie.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba osób korzystających z porad specjalistów,
- liczba uczestników grupy wsparcia.

Cel .3 Szkolenie służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Zadanie:

Poprawa skuteczności działań osób zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz monitorowanie występowania zjawiska przemocy w rodzinie, jej rozmiarów i skutków społecznych.

Działanie:

- umożliwienie udziału w kompleksowych szkoleniach pracownikom mającym kontakt z ofiarami przemocy,
- dążenie do wyodrębnienia zespołu ludzi- specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy odpowiedzialnych za sprawy planowane, koordynowanie, podejmowanie i monitorowanie działań,
- organizowanie konferencji i kampanii społecznych.

Adresaci:

- policja,
- służby zdrowia
- pracowników socjalnych
- nauczycieli i pedagogów szkolnych,
- wymiaru sprawiedliwości, sędziowie i kuratorzy sądowi,
- osób duchownych i innych.

Wskaźniki osiągnięcia celu :

- liczba godzin szkoleniowych.

Cel.4. Rozwijanie systemu współpracy między instytucjami i organizacjami w zakresie przeciwdziałania i ograniczenia skali zjawiska przemocy w rodzinie.

Zadanie:

Wymiana informacji i podejmowanie wspólnych działań mających na celu przeciwdziałanie skali zjawiska przemocy.

Działanie:

- współpraca z gminnymi zespołami interdyscyplinarnymi,

Adresaci:

- instytucje i służby zajmujące się zawodowo lub społecznie przemocą w rodzinie,

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba konsultowanych przypadków.

V. SPODZIEWANE REZULTATY

- zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie,
- zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie,
- przerwanie kręgu milczenia związanego z przemocą w rodzinie,
- zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowanie w sprawy przeciwdziałania przemocy,
- pogłębienie wiedzy społeczeństwa o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z tym problemem,
- wzrost świadomości społecznej o przeciwdziałaniu niepożądanych zjawisk,

W toku realizacji Programu zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie będą zmieniać się w miarę potrzeb, sytuacji społecznej, warunków życia rodzin. Wymagać to będzie w kolejnych latach określania szczegółowych zadań dla wszystkich podmiotów realizujących program.

VI. Podmiot odpowiedzialny za koordynację Programu, realizatorzy.

Podmiotem odpowiedzialnym za koordynację Powiatowego Programu Przeciwdziałania w Rodzinie jest Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej który, działa w oparciu o Uchwałę Nr XXI-155/08 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 19 czerwca 2008r.

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej działającą jako jednostka budżetowa z siedzibą w Zielonce przy ul. Poniatowskiego 29.

Obszarem działania Ośrodka jest teren Powiatu Wołomińskiego.

Realizatorzy Programu:

1. Starostwo Powiatowe w Wołominie.
2. Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie w Wołominie.
3. Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce.
4. Szkoły i placówki oświatowe.
5. Placówki Służb Zdrowia.
6. Ośrodki Pomocy Społecznej.
7. Powiatowa Komenda Policji w Wołominie.
8. Prokuratura i sąd.
9. Organizacje pozarządowe.
10. Wolontariusze.
11. Media.

VII. Zadania polskich instytucji i służb społecznych w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Zadania powiatu

Zgodnie z art. 6 pkt. 3 i 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).

Do zadań własnych powiatu należy w szczególności:

1. Tworzenie i prowadzenie ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.
2. Prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej.

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności:

1. Tworzenie i prowadzenie ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.
2. Opracowanie i realizacja programów korekcyjno- edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Ustawa w dnia 13 lipca 2010 roku o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010r. Nr 125, poz. 8) nałożyła na powiat dodatkowe obowiązki, a mianowicie:

Do zadań własnych powiatu należy w szczególności:

1. Opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
2. Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.
3. Zapewnie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.
4. Zapewnie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Policja

Do podstawowych zadań policji należy m. in:

- ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra;
- inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami pozarządowymi;
- wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców.

Działania chroniące ofiary przemocy domowej podejmowane przez policję zgodnie z obowiązującym prawem to:

- interwencja;

- sporządzenie dokładnego opisu zdarzenia (notatka służbowa);
- zatrzymanie sprawców przemocy domowej stwarzających w sposób oczywisty zagrożenie dla życia bądź zdrowia ofiar, a także mienia;
- wszczęcie postępowania przygotowawczego przeciwko sprawcy przemocy w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia popełnienia przestępstwa;
- zabezpieczenie dowodów popełnienia przestępstwa;
- podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy przemocy;
- udzielenie informacji ofiarom o możliwości uzyskania pomocy.

Osoby wzywające policję mają prawo do:

- uzyskania od policjantów zapewnienia doraźnego bezpieczeństwa;
- uzyskania informacji, kto przyjechał na wezwanie – numery identyfikacyjne policjantów, nazwa i siedziba jednostki;
- wykorzystania dokumentacji interwencji policyjnej jako dowodów w sprawie karnej przeciw sprawcy przemocy;
- zgłoszenia interweniujących policjantów na świadków w sprawie sądowej.

Prokuratura

Osoby poszkodowane na skutek przemocy domowej, a także świadkowie, mogą złożyć w prokuraturze bądź na policji zawiadomienie o przestępstwie ściganym w trybie publiczno-skargowym lub wnioszek o ściganie przestępstwa (dotyczy to przestępstw ściganych na wniosek osoby poszkodowanej). W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że popełniono przestępstwo prokuratura wspólnie z policją ma obowiązek:

- wszcząć postępowanie przygotowawcze mające na celu sprawdzenie czy faktycznie popełniono przestępstwo;
- wyjaśnienia okoliczności czynu;
- zebrania i zabezpieczenia dowodów;
- ujęcia sprawcy.

W uzasadnionym przypadku prokurator może zastosować środek zapobiegawczy wobec sprawcy przemocy w postaci dozoru policyjnego, opuszczenia lokalu mieszkalnego

zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym lub wystąpić z wnioskiem do sądu rejonowego o zastosowanie wobec niego tymczasowego aresztowania.

Działalność gmin

Obowiązek przeciwdziałania przemocy w rodzinie, szczególnie w rodzinie z problemem alkoholowym, spoczywa także na samorządach lokalnych. Zgodnie ze znowelizowaną ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, do zadań własnych gminy należy m. in. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Możliwości działań na rzecz pomocy ofiarom przemocy domowej podejmowanych na terenie gmin:

1. Udostępnienie rodzinom, w których występuje przemoc, pomocy psychospołecznej i prawnej, poprzez:

a) tworzenie i prowadzenie:

- punktów informacyjno-konsultacyjnych;
- schronisk dla ofiar przemocy domowej;
- ośrodków interwencji kryzysowej;
- telefonów zaufania;
- programów środowiskowych;

b) inicjowanie powstawania i wspieranie:

- organizacji społecznych pomagających ofiarom przemocy domowej;
- grup wsparcia dla ofiar przemocy domowej,

Zadania te powinny być umieszczone w gminnym programie rozwiązywania problemów alkoholowych. Na realizację tego programu gmina przeznaczają środki uzyskane z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu.

2. W przypadku, gdy aktom przemocy towarzyszy picie alkoholu należy powiadomić gminną komisję rozwiązywania problemów alkoholowych, która zgodnie z prawem powinna:

- przeprowadzić dokładne rozeznanie sytuacji (wywiad środowiskowy);
- wezwać osobę nadużywającą alkoholu i stosującą przemoc na rozmowę ostrzegawczą, informującą o prawnych konsekwencjach stosowania przemocy wobec bliskich;
- udzielić wsparcia socjalnego, psychologicznego, prawnego osobom poszkodowanym;
- poinformować członków rodzin o możliwościach szukania pomocy w zakresie problemów alkoholowych i przemocy domowej;
- prowadzić dokumentację przypadku;
- w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia popełnienia przestępstwa powiadomić organy ścigania;
- w razie konieczności powiadomić policję i wnioskować o objęcie rodziny działaniami zgodne z kompetencjami, np. wizyty dzielnicowego;
- w razie konieczności powiadomić ośrodek pomocy społecznej i wnioskować o objęcie rodziny działaniami zgodne z kompetencjami;
- wnioskować do sądu rejonowego o zastosowanie, wobec osoby uzależnionej od alkoholu, obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego;
- współpracować z innymi instytucjami i organizacjami pomagającymi ofiarom przemocy domowej w środowisku lokalnym.

3. Ustawa z dnia 10.06.2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw nałożyła z dniem 01.08.2010 r. na gminę zadanie własne – tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym. Jego zadaniem jest integrowanie i koordynowanie działań jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji

pozarządowych oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

Pomoc społeczna

Celem działania pomocy społecznej (zgodnie z ustawą o pomocy społecznej) jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pomoc społeczna jest udzielana między innymi w przypadku przemocy w rodzinie. Przemoc domowa jest przyczyną dysfunkcji rodziny, a także może być konsekwencją dysfunkcji o innym podłożu.

Pomocy społecznej udziela się także w przypadku: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, alkoholizmu, narkomanii, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Wszystkie te sytuacje mogą sprzyjać występowaniu przemocy wobec bliskich bądź z niej wynikać. W strukturach lokalnych działają Miejskie lub Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej. Bezpośrednią pomocą rodzinom i osobom potrzebującym zajmują się pracownicy socjalni działający zgodnie z ustaloną rejonizacją. W ramach swoich kompetencji i zadań pomoc społeczna:

- przeprowadza wywiad środowiskowy umożliwiający diagnozę sytuacji rodziny lub osoby (Niebieska karta – załącznik do wywiadu);
- przygotowuje wszechstronny plan pomocy;
- monitoruje efekty podjętych działań;
- pomaga w załatwianiu spraw urzędowych i innych ważnych spraw bytowych;
- udziela szeroko rozumianego poradnictwa, np. prawnego, psychologicznego lub wskazuje miejsca gdzie można uzyskać taką pomoc;
- udziela informacji o przysługujących świadczeniach i formach pomocy;
- w uzasadnionych przypadkach:
 - udziela pomocy finansowej w formie zasiłków stałych, okresowych, celowych;
 - udziela pomocy rzeczowej np. przekazanie odzieży, żywności;
 - udziela zasiłków i pożyczek na ekonomiczne usamodzielnienie się;
- informuje o możliwościach uzyskania pomocy w środowisku lokalnym;
- wskazuje miejsca zajmujące się pomaganiem ofiarom przemocy domowej, w tym możliwości otrzymania schronienia np. w schroniskach, hostelach, ośrodkach;
- w razie potrzeby bądź na życzenie zainteresowanych zwraca się do policji o podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy, zgodnie z kompetencjami policji;
- w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia popełnienia przestępstwa powiadamia organy ścigania;
- może organizować i prowadzić np. punkty informacyjne, ośrodki pomocy, grupy wsparcia dla ofiar przemocy domowej, świetlice dla dzieci;
- współpracuje z innymi instytucjami i organizacjami.

W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także z lekarzem, lub ratownikiem medycznym, lub pielęgniarką ma prawo podjąć decyzję o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej. Pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia sądu opiekuńczego o tym fakcie, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin. Rodzicom, opiekunom prawnym lub faktycznym przysługuje zażalenie do sądu opiekuńczego na odebranie dziecka. W zażaleniu można domagać się zbadania zasadności i legalności odebrania dziecka oraz prawidłowości jego dokonania. Zażalenie może być wniesione za pośrednictwem pracownika socjalnego lub funkcjonariusza Policji,

którzy dokonali odebrania dziecka (w takim przypadku zażalenie podlega niezwłocznemu przekazaniu do sądu opiekuńczego) lub bezpośrednio do sądu rejonowego, wydział rodzinny i nieletnich, właściwego ze względu na miejsce dokonania odebrania dziecka. Sąd rozpatruje zażalenie niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin. W razie uznania bezzasadności lub nielegalności odebrania dziecka sąd zarządza natychmiastowe przekazanie dziecka rodzicom, opiekunom prawnym lub faktycznym, od których dziecko zostało odebrane. W przypadku stwierdzenia bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości odebrania dziecka sąd zawiadamia o tym przełożonych osób, które dokonały odebrania.

Służby zdrowia

Głównym zadaniem służby zdrowia jest ochrona zdrowia pacjenta. Zjawisko przemocy domowej kwalifikuje się do zakresu sytuacji objętych świadczeniami zdrowotnymi ponieważ:

- bardzo często towarzyszą mu wyraźne uszkodzenia zdrowia somatycznego;
- zawsze występują poważne uszkodzenia zdrowia psychicznego.

W dziedzinie pomocy ofiarom przemocy domowej, oprócz zadań podstawowych, takich jak np. udzielenie pomocy medycznej, istotne jest:

- rozpoznanie sygnałów świadczących o występowaniu przemocy, szczególnie gdy ofiary bądź świadkowie próbują to ukryć;
- umiejętność przeprowadzenia rozmowy umożliwiającej rozpoznanie form przemocy i częstotliwości jej występowania;
- poinformowanie ofiar o możliwościach szukania pomocy;
- bezpłatne wystawienie na prośbę poszkodowanych zaświadczenia lekarskiego o stwierdzonych obrażeniach;
- poinformowanie ofiar o miejscach i warunkach wystawienia obdukcji;
- w przypadku stwierdzenia takiej konieczności lub na prośbę poszkodowanych powiadomienie innych służb, np. pomocy społecznej, policji, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;
- w przypadku stwierdzenia podczas badania lub podejrzenia popełnienia przestępstwa np. ciężkiego uszkodzenia ciała lub wykorzystania seksualnego powiadomienie organów ścigania.

Organizacji pozarządowe

Informacja o działalności lokalnych organizacji pozarządowych powinna być dostępna w każdej gminie, w przychodni, poradni, szkole, komisariacie, itp. Organizacje pozarządowe są to głównie stowarzyszenia, fundacje i kluby. W zakresie pomocy ofiarom przemocy domowej organizują: telefony zaufania, punkty informacyjno-konsultacyjne, ośrodki pomocy, schroniska, hostele, świetlice dla dzieci. W ramach swojej działalności oferują, m. in.:

- pomoc psychologiczną, w grupie i w kontakcie indywidualnym;
- pomoc prawną, w tym pisanie pism do organów ścigania i sądów;
- pomoc socjalną;
- grupy wsparcia;
- grupy samopomocowe;
- pomoc socjoterapeutyczną dla dzieci;
- udział w prowadzeniu wywiadów środowiskowych;
- udział w pracach zespołów pomagających ofiarom przemocy np. przy gminnej komisji czy ośrodka pomocy społecznej;
- udział w interwencjach;
- pilotowanie przypadków;
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i innych.

Współpraca służb i instytucji:

Ofiary przemocy domowej potrzebują zwykle pomocy psychologicznej, prawnej, materialnej, socjalnej, medycznej, a także wsparcia. Niezmiernie istotna jest współpraca i przepływ informacji pomiędzy różnymi instytucjami i organizacjami zajmującymi się pomaganiem ofiarom przemocy domowej, a co za tym idzie tworzenie koalicji lokalnych. Czynniki sprzyjające podniesieniu skuteczności pomocy ofiarom przemocy domowej świadczonej przez różne służby to:

- tworzenie zespołów pomocowych składających się z przedstawicieli różnych instytucji, np. policjanta, pracownika socjalnego, lekarza, pedagoga;
- znajomość miejsc, osób, możliwości udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- przekazywanie i zbieranie informacji od poszczególnych osób i instytucji pomagających rodzinom;

- konsekwentne egzekwowanie świadczeń wynikających z zadań i kompetencji poszczególnych instytucji;
- podnoszenie kwalifikacji pracowników w dziedzinie zjawiska przemocy domowej oraz sposobów skutecznej interwencji i możliwości pomocy;
- odpowiednia dokumentacja poszczególnych przypadków, form udzielania pomocy i efektów. Uwaga: odpowiednio prowadzona dokumentacja jest niezwykle pomocna w ewentualnym postępowaniu karnym przeciwko sprawcy!

Osoby, które w związku z wykonywaniem swoich obowiązków służbowych lub zawodowych powzięły podejrzenie o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie, mają obowiązek niezwłocznego zawiadomienia o tym policji lub prokuratora. Także osoby będące świadkami przemocy w rodzinie powinny zawiadomić o tym Policję, prokuratora lub inny podmiot działający na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

VIII. Wskaźniki realizacji Programu

1. liczba przeszkolonych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie pracowników różnych instytucji,
2. ilość przeprowadzonych na potrzeby pracowników szkół godzin szkoleniowych z tematu przemocy domowej,
3. ilość rozpowszechnionych ulotek i broszur profilaktyczno informacyjnych dotyczących zjawiska przemocy domowej,
4. ilość artykułów i informacji dotyczących przemocy domowej zamieszczonych w prasie lokalnej,
5. ilość porad udzielonych osobom uwikłanym w przemoc,
6. liczba osób objętych poradnictwem z tytułu przemocy w rodzinie,
7. liczba osób uczestniczących w spotkaniach grupy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie,
8. ilość zgłoszeń przekazywanych przez policję do POIK,
9. liczba osób korzystających z pomocy Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Zielonce.

IX. Źródło finansowania Programu

Powiat Wołomiński, Mazowiecki Urząd Wojewódzki, Urząd Marszałkowski oraz środki pozabudżetowe pozyskiwane z różnych programów krajowych, unijnych.

X. Harmonogram działań Programu

Cel 1. Podnoszenie poziomu świadomości i wrażliwości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie

Lp.	Zadanie	Działanie	Realizator	Czas realizacji zadania
1.	1. Profilaktyka uniwersalna	1. Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych na temat przemocy w rodzinie (ulotki, plakaty, broszury, informatory, artykuły do prasy, organizowanie konferencji, debat, prowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnych). 2. opracowywanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mających na celu udzielenie specjalistycznej pomocy w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.	Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we współpracy z: a) placówkami oświaty b) Gminnymi Komisjami Rozwiązywania Problemów Alkoholowych c) Ośrodkami Pomocy Społecznej d) Interdyscyplinarnymi Zespołami ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie e) organizacjami pozarządowymi, f) kościołami i związkami wyznaniowymi, g) prasą lokalną	2012-2016
	2. Rozwój systemu przeciwdziałania	1. Tworzenie grup wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie	Powiatowy Ośrodek Interwencji	

przemocy w rodzinie	2.budowanie lokalnych systemów przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez współpracę z zespołami interdyscyplinarnymi;	Kryzysowej w Zielonce, Ośrodki Pomocy Społecznej, Lokalne zespoły interdyscyplinarne,	
	3.rozwijanie form poradnictwa dla osób uwikłanych w przemoc;		

Cel 2. Działania podejmowane w zakresie zapewniania Ochrony i udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą.

Lp.	Zadanie	Działanie	Realizator	Czas realizacji zadania
1.	1. Zatrzymanie przemocy w rodzinie i udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą	1. Prowadzenie kompleksowego wsparcia w formie: 1) interwencji kryzysowej, 2) specjalistycznego poradnictwa, w szczególności psychologicznego, pedagogicznego, rodzinnego, prawnego, socjalnego 3) pracy socjalnej 4) aktywizacji zawodowej, 5) grupy wsparcia 6) podejmowania działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieskiej karty” oraz informowania o podjętych działaniach	-Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - Ośrodki Pomocy Społecznej - Komenda Powiatowa Policji - Sąd, -Prokuratura	2012-2016

		właściwego gminnego Interdyscyplinarnego Zespołu ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie 7)zapewnienie bezpieczeństwa, schronienia, wskazanie miejsc pomocowych		
--	--	---	--	--

Cel 3. Szkolenie służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Lp.	Zadanie	Działanie	Realizator	Czas realizacji zadania
1.	Podniesienie poziomu wiedzy oraz skuteczności działań osób zajmujących się i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz monitorowania zjawiska przemocy	1. Dążenie do wyodrębnienia zespołu ludzi – specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 2. Organizacja szkoleń, konferencji, debat nt. przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we współpracy z jednostkami gminnymi- Ośrodkami Pomocy Społecznej oraz Gminnymi Komisjami Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Szkoły Służba Zdrowia Duchowni	2012-2016

Cel 4 . Rozwijanie systemu współpracy między instytucjami i organizacjami w zakresie przeciwdziałania i ograniczania skali zjawiska przemocy w rodzinie.

Lp.	Zadanie	Działanie	Realizator	Czas realizacji zadania
1.	Wymiana informacji i podejmowanie wspólnych działań mających na celu przeciwdziałanie skali zjawiska przemocy.	Praca z gminnymi zespołami interdyscyplinarnymi.	-Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - Ośrodki Pomocy Społecznej - Komenda Powiatowa Policji - Sąd, -Prokuratura	2012-2016

XI. Monitorowanie i sprawozdawczość

Monitorowanie przebiegu realizacji programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Kierownik POIK w ramach corocznie przedstawianego Radzie Powiatu sprawozdania z działalności jednostki przedłoży również raport z realizacji programu.